

การเลือกตั้งคือจุดกำเนิดของประชาธิปไตย:

ความจริงหรือวาทะทางการเมือง*

ELECTIONS ARE THE BIRTHPLACE OF DEMOCRACY :

TRUTH OR POLITICAL DISCOURSE

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺญภาโส),

พระครูศรีปริยัตยาภิณนธ์ (นพพล เขมนว)

Phrakhrusridhammawidhet (Prasert Panyobhaso),

Phrakhrusripariyatyapimon (Noppol Khemanawo)

มหาวิทยาลัยมหามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: watpaknum1@gmail.com

บทคัดย่อ

โดยสภาพธรรมชาติ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างอิสระตามลำพังแต่ผู้เดียวได้ จะต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ ติดต่อกันสัมพันธ์ซึ่งกันและกันสังคมจึงเกิดขึ้น การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นสังคมนั้นมีหลายระดับ ตั้งแต่สังคมเล็ก ๆ จนกระทั่งเป็นสังคมใหญ่คือรัฐหรือประเทศ ซึ่งการอยู่ร่วมกันนี้ จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบสังคมให้เกิด ความสงบสุข ยุติธรรมรวมทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าของสังคมอีกด้วย โดยจะต้องมีอำนาจสูงสุดในการควบคุมหรือปกครองในสังคม ซึ่งเรียกว่าอำนาจอธิปไตย ในสมัยโบราณมนุษย์มีความเชื่อในลัทธิเทวสิทธิ์หรือเทพาธิปไตย ดังนั้น หลายประเทศจึงปกครองด้วยระบอบราชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ในการปกครองและบริหารประเทศแต่เพียงผู้เดียว แต่ต่อมัลลัทธิเทวสิทธิ์เสื่อมลงและมีความเชื่อในเรื่องที่คนในประเทศทุกคน มีสิทธิร่วมกันในการปกครองและบริหารประเทศ จึงเกิดระบอบการปกครองประชาธิปไตยขึ้น โดยที่ประชาชนทุกคนในประเทศเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และมีรัฐสภาเป็นองค์กรที่ตัวแทนของประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งเข้าไปร่วมกันทำหน้าที่ปกครองและบริหารประเทศซึ่งประชาชนเข้าใจว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความเป็นประชาธิปไตย ในความเป็นจริงในปัจจุบันประชาชนใช้สิทธิ์เลือกผู้แทนตนเองเพื่อเข้าไปบริหารประเทศแต่ผู้แทนเหล่านั้นกลับไม่ได้ทำตามหน้าที่ที่ความเป็นจริงแล้วต้องสนองความต้องการของประชาชน อาจกล่าวได้ว่าสิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นเพียงวาทะการเมืองเท่านั้นก็เป็นไปได้

คำสำคัญ : การเลือกตั้ง; ประชาธิปไตย; วาทะทางการเมือง

Abstract

By nature, Human beings cannot live independently alone. Must have to live together with other people, communicate with each other, so society arises. There are many levels of human coexistence as a society. from a small society until a large society is a state or a country which this coexistence It is necessary to have a social order to bring about peace and justice as well as for the advancement of society. It must have the supreme power to control or rule in society. which is called sovereignty in ancient times, human beings believed in the cult of the Sovereign or Deity. Consequently, many countries are governed by monarchy, with the monarch as the exercise of sovereignty. in ruling and administering the country solely but later, the mysticism deteriorated and there was a belief that all the people of the country have common rights in governing and administering the country Thus a democratic regime was born. whereby all people in the country own sovereignty and there is a parliament, an organization where representatives of the elected people come together to govern and administer the country, which the people understand is the beginning of democracy. In fact, nowadays people exercise their right to elect their representatives to run the country, but those representatives do not perform their duties which, in fact, meet the needs of the people. It can be said that these may only be political rhetoric.

Keywords: Elections; Democracy; Political discourse

บทนำ

การเมืองการปกครองไทย ก่อนหน้ามีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ปกครองในรูปแบบระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) มีลักษณะคล้ายกับระบอบเผด็จการ เนื่องจากกษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดและมีสิทธิขาดในการปกครองบริหารราชการแผ่นดิน จนกล่าวได้ว่ากษัตริย์เปรียบเสมือนเจ้าชีวิตของคนไทยทุกคน พระมหากษัตริย์ได้อำนาจมาด้วยการ สืบสันตติวงศ์หรือการปราบดาภิเษก ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการสถาปนาหรือคัดเลือกพระมหากษัตริย์ เมื่อประเทศตะวันตกขยายอำนาจเข้ามาในภูมิภาคเอเชียต่างแข่งขันแสวงหาดินแดนและแหล่งทรัพยากร อีกทั้งมองว่าประเทศอื่น ๆ ยังด้อยพัฒนาเป็นหน้าที่ของตนที่ต้องเข้าไป

เปลี่ยนแปลงผู้ปกครองของไทยในช่วงเวลานั้นตระหนักถึงภัยคุกคามของมหาอำนาจตะวันตก แต่ไม่ได้มีการต่อต้านในทางตรงข้ามพยายามผูกมิตรกับมหาอำนาจยุโรป ปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัยเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของต่างชาติ ประกอบกับ คนไทยมีโอกาสดำเนินการศึกษาจากประเทศตะวันตกทำให้รับ แนวคิด วิถีชีวิตและวัฒนธรรมแบบตะวันตกอย่างมากมาย จึงมีความคิดการปกครองบริหารประเทศในระบอบประชาธิปไตยและความคิดเรื่องนี้ปรากฏเด่นชัดในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

การเลือกตั้งจุดกำเนิดประชาธิปไตยจริงหรือ

การเลือกตั้ง คือวิธีการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิของตนในการเลือกตัวแทนของตัวเองไม่ว่าจะเป็นบุคคลคนเดียวหรือเป็นคณะบุคคลหรือเป็นพรรคการเมือง โดยมีมุ่งหมายจะให้เป็นตัวแทนในการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งในนามของตนเอง เมื่อพิจารณาในมิติทางการเมืองเป็นที่ยอมรับว่าการเมืองการปกครองที่ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งคือการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนได้ใช้มติเสียงข้างมากถ่ายโอนความชอบธรรมไปยังผู้แทนของตนเพื่อใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งเป็นประเด็น ที่มีการกล่าวถึงกันอย่างมากในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่ถกเถียงกันว่า “การเลือกตั้งคือจุดกำเนิดประชาธิปไตย” ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการเลือกตั้งได้รับการเรียกร้องอย่างน้อยก็ในเชิงรูปแบบว่าเป็นวิธีการที่ชอบธรรมที่สุดในการเข้าสู่อำนาจรัฐแต่ข้อเรียกร้องนี้ก็กลับไม่ได้มีการถกเถียงในเชิงเนื้อหาถึงลักษณะที่แท้จริงของความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินการเลือกตั้ง ตลอดจนผลที่ได้รับจากการเลือกตั้ง จึงเป็นที่น่าสนใจในการที่จะกล่าวถึงการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย โดยจะทำความเข้าใจเบื้องต้นถึงสำคัญของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยก่อน จากนั้นจะได้กล่าวถึงการเลือกตั้งกับความเป็นประชาธิปไตยเพื่อพิจารณาสรุปการเป็นดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตยของการเลือกตั้งต่อไป

การเลือกตั้ง : พื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย “ประชาธิปไตย” เป็นระบอบการปกครองที่ปวงชนเป็นอธิปัตย์ (สมยศ เชื้อไทย และวรพจน์ วิศวพิชญ์, 2527) ซึ่งหากพิจารณาการที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคม บุคคลในสังคมย่อมแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผู้ใช้อำนาจรัฐหรือผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองหรือประชาชนทั่วไป (อรุณ ภาณุพงศ์, 2539) ดังนั้น ประชาธิปไตยจึงเป็นระบอบการปกครองที่เป็นการปกครองตนเองของผู้อยู่ภายใต้การปกครองหรือประชาชนนั่นเอง อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้อยู่ใต้ปกครองหรือ

ประชาชนที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งหมายถึงประชาชนทุกคน ประชาธิปไตยย่อมหมายความว่า ประชาชนผู้อยู่ใต้ปกครองทุกคนล้วนเป็นผู้มีอำนาจปกครองแต่ในความเป็นจริงแล้วจะให้ทุกคนปกครองประเทศไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ประชาธิปไตยจึงกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการปกครองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้อยู่ภายใต้การปกครองโดยการกำหนดให้มีผู้ใช้อำนาจอธิปไตยหรือผู้ปกครองมาจากประชาชนหรือโดยความยินยอมของประชาชนด้วยลักษณะดังกล่าวของระบอบประชาธิปไตย การปกครองโดยผู้อยู่ภายใต้ปกครองหรือประชาชนจะเป็นจริงได้ก็โดยการให้ประชาชนผู้อยู่ภายใต้การปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเจตนารมณ์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 2 วิธีหลัก ๆ คือ (ปรีดี พนมยงค์, 2528)

1. การสร้างเจตนารมณ์ด้วยวิธีให้ประชาชนแสดงมติโดยตรง เป็นวิธีการที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ประชามติ” กล่าวคือเป็นการให้ประชาชนออกเสียงโดยตรงในการปกครองบ้านเมืองทั้งการบัญญัติกฎหมาย การแต่งตั้งและการควบคุมรัฐบาลและการแต่งตั้งตุลาการอย่างไรก็ตามสำหรับบ้านเมืองที่มีประชากรน้อย ๆ เช่น นครรัฐเอเธนส์ในยุคกรีกโบราณประชาชนสามารถประชุมกันได้ทั่วถึงเพื่อออกเสียง แต่สำหรับบ้านเมืองที่มีประชากรมากหลายหมื่น หลายแสนหรือหลายล้านคน ย่อมเป็นการยากที่จะจัดให้ประชาชนประชุมได้อย่างทั่วถึงเพื่อออกเสียงแสดงมติโดยตรงในกิจการปกครองบ้านเมืองทุก ๆ อย่างได้ ดังนั้นเมื่อการแสดงประชามติโดยการให้ประชาชนออกเสียงโดยตรงในการปกครองบ้านเมืองเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จึงมีวิธีสร้างเจตนารมณ์ของประชาชนผ่านผู้แทนที่ประชาชนเป็นผู้เลือก ในขณะที่การแสดงประชามตินี้ยังคงได้รับการสงวนไว้เพื่อให้ประชาชนมีมติโดยตรงเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมาย หรือนโยบายที่สำคัญๆ เช่น การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

คำว่า “ประชามติ” ที่ให้ความหมายกันในปัจจุบันจึงหมายถึงการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงในการมีมติในเรื่อง กฎหมายหรือนโยบายที่สำคัญหรือที่เรียกว่า “Referendum” หรืออาจเป็นการออกเสียงประชามติต่อสถานะหรือการกระทำของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือที่เรียกว่า “Plebiscite” มิได้ หมายถึงการมีส่วนร่วมโดยให้ประชาชนปกครองตนเองโดยตรงตาม ความหมายดั้งเดิมของการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยตรง (La Democratic Directed) (ประเจิดอักษร ลักษณะ, 2549)

2. การสร้างเจตนารมณ์ด้วยวิธีให้ประชาชนแสดงมติผ่านผู้แทนซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกเป็นวิธีการที่เรียกโดยทั่วไปว่า “การเลือกตั้ง” กล่าวคือ เป็นวิธีการที่ให้ประชาชนในเขตหนึ่ง ๆ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนมาปกครองบ้านเมืองแทนตนทั้งการแสดงมติในสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาเพื่อบัญญัติกฎหมาย ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งถอดถอนรัฐบาลควบคุมรัฐบาลในการปฏิบัติ รัฐกิจตลอดจนบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง

ศาลและมืองค์การแต่งตั้งถอดถอนตุลาการ โดยวิธีแสดง มติผ่านผู้แทนนั้นอาจมีได้ 2 แบบ คือ 1) เป็นการเลือกผู้แทนโดยตรง หรือ 2) เป็นการเลือกผู้แทนโดยทางอ้อม การเลือกผู้แทนโดยตรงเป็นกรณีที่ประชาชนผู้เลือกตั้งได้เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนโดยปราศจากคนกลาง (Sans Intermediaries) นั่นเอง ส่วนการเลือกผู้แทนโดยอ้อมนั้นเป็นกรณีที่ประชาชนผู้เลือกตั้งได้เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนโดยผ่านคนกลาง กล่าวคือ เป็นการที่ประชาชนผู้เลือกตั้งได้เลือก ตัวแทนให้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแทนตนชั้นหนึ่งก่อน แล้วตัวแทนจึงเลือกผู้แทนราษฎรอีกชั้นหนึ่ง (ดำริห์ บุรณะนนท์, 2544) เช่น ราษฎรเลือกผู้แทนตำบลก่อนแล้วผู้แทนตำบลจึงเลือกผู้แทนราษฎร เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจะบรรลุเป้าหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก็คือการให้ผู้อยู่ภายใต้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างเจตนารมณ์ในการปกครองบ้านเมือง แต่โดยเหตุที่การปกครองบ้านเมืองที่มีประชากรจำนวนมากๆ จะดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วม ร่วมในการปกครองบ้านเมืองด้วยตนเองย่อมเป็นการยากลำบาก ด้วยเหตุนี้วิธีที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ก็คือการให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน โดยถือว่าการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่ง ความเป็นประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการชี้ให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของประชาชนนั่นเอง (บุญศรี มิวังศ์อุโฆษ, 2536)

การเลือกตั้งกับความเป็นประชาธิปไตย ดังได้กล่าวแล้วว่าการเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยแต่บ้านเมืองใดจะมีการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยหรือไม่ หรือจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าบ้านเมืองนั้นมีการเลือกตั้งหรือไม่เท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากการเลือกตั้งจะต้องมีหลักเกณฑ์พื้นฐานของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยด้วย ในขณะเดียวกันการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยก็ต้องประกอบด้วยหลักการที่สำคัญของความเป็นประชาธิปไตยอีกด้วย หลักการพื้นฐานของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยการพิจารณาว่าการเลือกตั้งในบ้านเมืองใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ต้องพิจารณาหลักการพื้นฐานของการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย ดังนี้ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2539)

1. หลักการเลือกตั้งโดยตรง ดังได้กล่าวแล้วว่าการเลือกตั้งผู้แทนอาจเป็นการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยทางอ้อม แต่อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามหลักประชาธิปไตยเรียกร้องให้ต้องเป็นการเลือกตั้งโดยตรง กล่าวคือ ระหว่างประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้งกับประชาชนผู้รับการเลือกตั้ง ตลอดจนระหว่างการลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งกับผลการนับคะแนนเสียงเลือกตั้งจะต้องไม่มีบุคคลใดหรือการตัดสินใจใด ๆ มาแทรกกลางหรือที่เรียกว่าปราศจากคนกลางนั่นเอง เนื่องจากการเลือกตั้งโดยตรงนี้ถือว่า

เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ที่แท้จริงของประชาชนและเมื่อได้แสดงออกไปแล้วก็ไม่มีผู้ใดอีกที่จะมีอิทธิพลต่อผลการเลือกตั้งได้อีก

2. หลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป หลักการนี้เป็นหลักการที่เห็นว่าโดยหลักแล้วประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมการเลือกตั้งได้ ทั้งนี้เนื่องจากแต่เดิมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งอาจมีการจำกัดหรือตัดบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเหตุผลทางการเงิน หรือการชำระภาษี หรือการศึกษา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม หลักการเลือกตั้งโดยทั่วไปนี้ไม่ได้หมายความว่า จะไม่สามารถจำกัดขอบเขตเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งได้เลย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สิทธิเลือกตั้งไม่เคยเป็นการเลือกตั้งโดยทั่วไปอย่างแท้จริงเลย เพราะอย่างน้อยที่สุดเราก็เห็นได้ด้วยประสบการณ์ว่ามีชาวคนไทยทุกคนจะมีสิทธิเลือกตั้ง (ธนิกาญจน์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2549) ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดอายุขั้นต่ำของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การจำกัดขอบเขตของสิทธิเลือกตั้งย่อมทำได้ ตราบเท่าที่ยอมรับกันว่ามีเหตุผลเพียงพอไม่ขัดต่อหลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป

3. หลักการเลือกตั้งโดยเสรี เป็นหลักที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็ตีประชาชนผู้มีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งก็ตี สามารถแสดงออกซึ่งสิทธิของตนโดยปราศจากการใช้กำลังบังคับหรือความกดดันทางจิตใจตลอดจนการใช้อิทธิพลใด ๆ ต่อการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น การใช้อิทธิพลใด ๆ ครอบงำการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจนเห็นได้ชัดว่าขัดต่อหลักการเลือกตั้งโดยเสรีแล้วย่อมเป็นสิ่งต้องห้ามไม่ว่าจะเป็นการกระทำของภาครัฐหรือบรรดาเอกชนต่าง ๆ ก็ตาม

4. หลักการเลือกตั้งโดยเสมอภาคเป็นหลักที่เรียกร้องให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งมีความเท่าเทียมหรือเสมอภาคกันในการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งจะมีสิทธิพิเศษมากกว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคนอื่นไม่ได้ในส่วนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งคือการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเท่ากันและคะแนนเสียงทุกเสียงต้องมีน้ำหนักเท่ากัน เช่น เมื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้วไม่ว่าจะยากจนหรือร่ำรวยหรือ มีกำเนิดอย่างไรก็มีสิทธิเท่าเทียมกันในส่วนของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคือการเสมอภาคกันในการแข่งขันการเลือกตั้ง เช่น ผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดก็ต้องเป็นผู้ที่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ รวมถึงการที่รัฐจะต้องให้หลักประกันความเสมอภาคเท่าที่จะทำได้ในการแข่งขันเลือกตั้งด้วย เช่น การแบ่งเขตเลือกตั้งหรือการกำหนดและควบคุมค่าใช้จ่ายในการแข่งขันเพื่อให้ได้รับเลือก เป็นต้น

5. หลักการเลือกตั้งโดยลับเป็นหลักการที่เรียกร้องให้การจัดการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการในลักษณะที่จัดหาเลือกตั้งโดยไม่มีผู้ใดนอกจากผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้นที่ทราบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้หลักประกันในเรื่องการเลือกตั้งโดยเสรีเพราะการกำหนดให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้นที่รู้ว่าตนได้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ทำให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ต้องกังวลผลใด ๆ ที่จะตามมาจากการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของตนไม่ต้องเกรงกลัวต่ออิทธิพลใด ๆ เนื่องจากไม่มีใครทราบว่าจะลงคะแนนให้กับผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด จากหลักการพื้นฐานของการเลือกตั้งที่กล่าวมาข้างต้นเราจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในบ้านเมืองที่ เรียกตัวเองว่าเป็นประชาธิปไตยอาจไม่มีความเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริงเลยก็ได้หากการเลือกตั้งในบ้านเมืองนั้นขาดเสียซึ่งหลักการพื้นฐานของการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย นอกจากนี้แม้การเลือกตั้งจะเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของความเป็นประชาธิปไตย แต่การปกครองบ้านเมืองที่ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงยังมีส่วนประกอบสำคัญที่จะขาดเสียมิได้เช่นกัน

ส่วนประกอบสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยคืออะไร มีลักษณะอย่างไร ได้กล่าวโดยสังเขปไว้บ้างแล้วในตอนต้น ในส่วนนี้เพียงแต่ต้องการเน้นย้ำให้เห็นว่าความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นยังมีส่วนประกอบสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้ เพราะสิ่งที่ต้องระวังและเป็นอันตรายต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย คือ เจตนาารมณ์ของผู้นำซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชนเบี่ยงเบนจนแตกต่างไปจากเจตนาารมณ์ของประชาชนซึ่งจะนำไปสู่ระบอบการปกครองแบบคณาธิปไตยในรูปแบบประชาธิปไตยด้วยเหตุนี้ในระบบประชาธิปไตยที่แท้จริงจะต้องมีหลักการควบคุมการใช้อำนาจ ซึ่งทำได้หลายทาง (สมยศ เชื้อไทย และวรพจน์ วิศรุตพิชญ์, 2527) เช่น

1. หลักการแบ่งแยกอำนาจ ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองให้บทเรียนว่า “อำนาจมีแนวโน้มที่จะทำให้คนเสียอำนาจเด็ดขาดทำให้คนเสียอย่างเด็ดขาด” (Power Tends To Corrupt, Absolute Power Corrupts Absolutely) (ปรีดี เกษมทรัพย์, 2535) ดังนั้น แม้บุคคลหรือคณะบุคคลที่บริหารบ้านเมืองจะได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนตามวิถีทางประชาธิปไตยก็ตาม การใช้อำนาจอย่างพอเหมาะพอควรจะเป็นไปได้ก็แต่โดยการจัดการของรัฐในลักษณะที่ให้อำนาจหนึ่งหยุดยั้งอีกอำนาจหนึ่ง การแบ่งแยกอำนาจให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ สามารถควบคุมตรวจสอบ และยับยั้งซึ่งกันและกันได้ ก็จะทำให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจ ระหว่างกัน

2. หลักสิทธิของมนุษยชน ในบ้านเมืองที่เป็นประชาธิปไตยทั้งหลายต่างยอมรับความเป็นอิสระของปัจเจกบุคคลในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนตามความประสงค์ของบุคคลนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ บ้านเมืองจึงต้องให้ความเคารพต่อแดนแห่งสิทธิและเสรีภาพ

ของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะสิทธิในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน อนามัย สิทธิและเสรีภาพ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จะพรากไปไม่ได้ (Unalienable Right) หลักนี้เป็นข้อผูกมัดไม่ให้ผู้มีอำนาจทำตามอำเภอใจหรือใช้อำนาจเกินขอบเขต

3. หลัก The Rule of Law (กฎของกฎหมาย) เป็นหลักการปกครองโดยกฎหมาย หรือที่ในระบบกฎหมายไทยเรียกกันโดยทั่วไปว่าหลักนิติธรรม ซึ่งแม้จะยังมีความเห็นที่แตกต่างกันอยู่ในส่วนที่เกี่ยวกับความหมายและขอบเขตที่แน่ชัดของหลัก The Rule of Law แต่ก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าหลัก The Rule of Law นี้คือสาระอันเป็นแก่นของรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตยที่ถือว่าบ้านเมืองจะต้องปกครองโดยกฎหมายไม่ใช่โดยคนเพราะสังคมจะอยู่ได้โดยสงบสุข สมาชิกของสังคมก็ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์บางประการ อาจจะกฎเกณฑ์ตามจารีต กฎเกณฑ์ทางศีลธรรม กฎเกณฑ์ทางศาสนา ที่สำคัญคือกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ปกครองบ้านเมืองในระบบประชาธิปไตยก็ต้องใช้อำนาจหน้าที่ตามหลัก The Rule of Law เพื่อเป็นการประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจ (Arbitrary Power) ของผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ปกครองจะมีอำนาจสั่งการให้ประชาชนกระทำการ หรือละเว้นไม่กระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งได้ต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจอย่างชัดเจน และจะต้องใช้อำนาจนั้นภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้

4. หลักการเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อย กล่าวโดยทั่วไป ระบบประชาธิปไตยคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าร่วมในการปกครองประเทศ แต่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปกครองประเทศระหว่างผู้อยู่ใต้ปกครองก็ดีหรือระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองก็ดีไม่อาจเป็นจริงได้เพราะผู้มีสิทธิในทางการเมืองย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้ใกล้เคียงกับอุดมคติที่มีอยู่ การปกครองในระบบประชาธิปไตยจึงเป็นการปกครองโดยเสียงข้างมาก (Majority Rule) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตามแม้จะยอมให้เสียงข้างมากปกครองเสียงข้างน้อย แต่การปกครองโดยเสียงข้างมาก มิได้เป็นการแสดงออกว่าการตัดสินใจโดยเสียงข้างมากจะต้องเสมอไป หลักการนี้จึงต้องใช้ควบคู่ไปกับการปกป้องคุ้มครองเสียงข้างน้อย (Protection of Minority) ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อผูกมัดไม่ให้มีการใช้อำนาจไปตามอำเภอใจโดยวิธีการพวกมากลากไปตามผลประโยชน์หรือกระแสนิยมของพวกตนอย่างสุดโต่ง ในขณะเดียวกันเสียงข้างน้อยจะอ้างหลักนี้เพื่อคุ้มครองตนแล้วกระทำการอะไรก็ได้ นั่นก็ไม่ถูกต้อง การให้เสียงข้างมากเป็นฝ่ายตัดสินใจบนพื้นฐานของการเคารพเสียงส่วนน้อยจึงเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมดให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยไม่มีการเอาเปรียบกันจนนำไปสู่การสร้างความขัดแย้งในสังคมมากเกินไปกล่าวโดยสรุปคือเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยต้องประกอบเข้า

ด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นการยอมรับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันบนความขัดแย้งภายใต้ความอดทน (Tolerance) ต่อความเห็นของฝ่ายตรงกันข้าม ซึ่งเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของความเป็นประชาธิปไตย (Roussillon, 1994)

ข้อสังเกตส่งท้าย การให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยก็เพราะการเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขพื้นฐาน ที่สำคัญในการให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้แสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ภายใต้ความชอบธรรมไปยังผู้แทนของตนเพื่อใช้อำนาจอธิปไตยตามที่ได้รับมอบหมาย อย่างไรก็ตามการที่จะกล่าวถึงขนาดว่าประชาธิปไตยหมายถึงการเลือกตั้งหรือต้องมีการเลือกตั้งจึงจะเป็นประชาธิปไตย จะเป็นกล่าวถึงการเลือกตั้งเพียงในเชิงรูปแบบว่าเป็นวิธีการที่ชอบธรรมที่สุดในการเข้าสู่อำนาจรัฐของผู้แทนที่ไปทำหน้าที่ ผู้ปกครองเท่านั้น แท้ที่จริงแล้ว การให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย ต้องตระหนักด้วยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นการดำเนินการภายใต้หลักการเลือกตั้งโดยตรง หลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป หลักการเลือกตั้งโดยเสมอภาค หลักการเลือกตั้งโดยเสรีและหลักการเลือกตั้งโดยลับอย่างแท้จริงหรือไม่ เนื่องจากหลักการเลือกตั้งเหล่านี้มุ่งหมายที่จะส่งเสริมเสรีภาพและความเสมอภาคอันเป็นพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย หากการเลือกตั้งหรือระบบการเลือกตั้งของบ้านเมืองใดไม่สอดคล้องกับหลักการเลือกตั้ง ดังกล่าวก็จะยังผลให้การเลือกตั้งนั้นไม่ใช่การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การแสดงออกซึ่งความเป็นประชาธิปไตยยังต้องพิจารณาในเชิงเนื้อหาถึงลักษณะที่แท้จริงของความเป็นประชาธิปไตยประกอบด้วย แม้บ้านเมืองใดบ้านเมืองหนึ่งจะปกครองโดยแสดงออกถึงความชอบธรรมในการเข้าสู่อำนาจรัฐผ่านกระบวนการการเลือกตั้งแต่บ้านเมืองนั้นจะได้ชื่อว่าปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงหรือไม่ก็อยู่ที่การดำรงไว้ซึ่งความเป็นประชาธิปไตยภายใต้การควบคุม ตรวจสอบใช้อำนาจภายใต้หลักการแบ่งแยกอำนาจที่สมดุลเหมาะสม โดยเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามหลัก The Rule of Law รวมถึงต้องมีการเคารพต่อเสียงส่วนน้อยเพื่อให้เกิดการยอมรับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันบนความขัดแย้ง หากขาดซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้ก็เป็นการยากที่จะกล่าวที่บ้านเมืองนั้นมีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงเช่นกัน ยิ่งกว่านั้นการเลือกตั้งที่มีคุณค่าอันจะถือได้ว่าเป็นการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงต้องเป็นการเลือกตั้งที่สามารถเชื่อมั่นในประชาชนได้ว่าจะเลือกผู้แทนที่มีความเหมาะสมที่สุด

ด้วยเหตุด้วยผล โดยตระหนักถึงประโยชน์ของตนเองและของบ้านเมืองเป็นสำคัญ แต่เราได้เรียนรู้จากประสบการณ์แล้วว่าในการใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ละครั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งกลับเป็นปัจจัย ภายนอกเสียส่วนใหญ่ เช่น ภาพลักษณ์กระแสนิยม ชื่อเสียง

เรียงนามหรือแม้แต่ความมีเสน่ห์ในรูปร่าง หน้าตาของผู้สมัครรับเลือกตั้งรวมไปถึงการให้สิ่งจูงใจหรือสินน้ำใจ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางครอบครัวหรือทางอาชีพ เป็นต้น การเลือกตั้งจึงเป็นการเลือกโดยมีการใช้เหตุใช้ผลจริง ๆ น้อยมากทำให้ลดทอน คุณค่าของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยไปไม่น้อย คุณค่าของการเลือกตั้งที่แสดงออกถึงความ เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงยังถูกลดทอนลงไปอีก เมื่อเราพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้ง กล่าวคือ

1. โดยประวัติศาสตร์แล้วถือว่าการสืบทอดตำแหน่งโดยความสัมพันธ์ทางสายเลือด เป็นวิธีการที่ นิยมแพร่หลายอย่างมากในการเข้าสู่ตำแหน่งหรือการมีอำนาจทางการเมือง แต่หากพิจารณาอย่างจริงจัง ปรากฏว่า แม้ว่าปัจจุบันความสัมพันธ์ทางสายเลือด จะไม่สามารถนำมาใช้ในทางกฎหมายเพื่อเข้าไปสู่การ มีตำแหน่งหรืออำนาจทางการเมือง แต่เราก็พบว่าแท้จริงแล้วความสัมพันธ์ทางสายเลือดยังคงมีบทบาท สำคัญในการเข้าสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานระดับสูง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงการดำรงตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งด้วย เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าผู้แทนระดับต่าง ๆ ที่มาจากการเลือกตั้ง มีจำนวนไม่น้อยล้วนได้รับการเลือกมาจากบุคคลในครอบครัวเดียวกัน จากรุ่นสู่รุ่นเลยทีเดียว

2. นอกจากการเข้าสู่ตำแหน่งหรือการมีอำนาจทางการเมืองโดยความสัมพันธ์ทางสายเลือดแล้ว การให้สิ่งจูงใจหรือสินน้ำใจจนนำไปสู่การทุจริตการเลือกตั้งที่เราเรียกจนคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีว่าการซื้อสิทธิขายเสียงนั้น แสดงให้เห็นจากผลของการเลือกตั้งว่าการซื้อขายตำแหน่งเพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองยังคงดำรงอยู่ตลอดเวลาจากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเลือกตั้งซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิธีการที่ชอบธรรมที่สุดในการเข้าสู่ตำแหน่งหรืออำนาจทางการเมืองกลับให้ผลลัพธ์ที่ไม่แตกต่างจากการปกครองที่มีได้ เป็นประชาธิปไตยแต่อย่างใดเลย ดังนั้นแม้ในปัจจุบันจะปฏิเสธไม่ได้ว่าการเลือกตั้งยังเป็นวิธีการให้ได้มา ซึ่งผู้ปกครองที่ดีกว่าวิธีการอื่น ๆ เท่าที่เคยมีมาแต่การให้คุณค่าการเลือกตั้งเพียงแค่นี้ในเชิงรูปแบบว่าเป็นวิธีการที่ชอบธรรมที่สุดในการเข้าสู่อำนาจรัฐจนนำไปสู่บทสรุปว่า “ประชาธิปไตยหมายถึงการเลือกตั้ง การเลือกตั้งคือประชาธิปไตย” ก็เท่ากับขาดการถกเถียงในเชิงเนื้อหาถึงลักษณะที่แท้จริงของความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินการเลือกตั้งตลอดจนผลที่ได้รับจากการเลือกตั้งจนนำไปสู่การบิดเบือนความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงได้

หลักสำคัญของประชาธิปไตย

หลักความเสมอภาค

ความเสมอภาคทางการเมืองประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเท่าเทียมกัน รูปแบบจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักความเสมอภาคทางการเมืองผ่านประชาชนทุกระดับทุกอาชีพที่ต่างมีหนึ่งสิทธิหนึ่งเสียงเท่าเทียมกัน

ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจประชาชนทุกคนต้องไม่ถูกกีดกันในการประกอบอาชีพการประกอบการต้องเป็นไปอย่างเสรีเป็นธรรมไม่มีการผูกขาดทางการค้ารูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหวแสดงหลักความเสมอภาคทางเศรษฐกิจผ่านเรื่องราวของประชาชนคนหนึ่งซึ่งสามารถเปลี่ยนอาชีพได้อย่างอิสระเสรี

ความเสมอภาคทางโอกาสบุคคลสามารถจะได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล และการให้บริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกันรูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว แสดงหลักความเสมอภาคทางโอกาสผ่านภาพเปรียบเทียบการได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันแม้ว่าจะต่างฐานะกัน

หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่

สิทธิ คือ อำนาจอันชอบธรรม หรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองรูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว แสดงหลักสิทธิเปรียบเทียบผ่านเรื่องราวการเคารพสิทธิซึ่งกันและกันบนท้องถนน โดยรถยนต์คันหนึ่งที่กระทำละเมิดสิทธิของรถคันอื่นที่มา ก่อน

เสรีภาพ คือ การมีอิสระที่จะกระทำสิ่งใด ๆ โดยต้องไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่นรูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักเสรีภาพการเคารพเสรีภาพซึ่งกันและกันของเพื่อนที่อาศัยร่วมห้องเดียวกัน

หน้าที่ คือ สิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติหรืองดเว้นจากการปฏิบัติบุคคลย่อมมีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ซึ่งการใช้สิทธิ เสรีภาพต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายรูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักหน้าที่ผ่านอาชีพแต่ละอาชีพที่แต่ละบุคคลในสังคมพึงปฏิบัติตามหน้าที่ของตน

หลักนิติธรรม

การใช้กฎหมายเป็นหลักในการบริหารประเทศ บุคคลทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้กฎหมายต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติรูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักนิติธรรมผ่านตาชั่งความยุติธรรมเท่าเทียมกันแม้ว่าอีกฝ่ายจะมีอำนาจฐานะมากกว่าอีกฝ่ายก็ตาม

หลักการใช้เหตุผล

คือ การใช้หลักเหตุผลมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และหากมีการตัดสินใจด้วยการออกเสียงต้องยอมรับมติของเสียงข้างมาก แต่ต้องเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อย รูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักการใช้เหตุผลผ่านการลงมติเสียงเลือกทาสีห้องใหม่ของนักเรียนห้องหนึ่งโดยอาศัยหลักเหตุผลและเสียงข้างมากในการตัดสินใจแต่ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย

หลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง เช่น การออกเสียงประชามติ การเสนอถอดถอน ฯลฯ ทางอ้อม เช่น การเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตน

ทางตรง คือการใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่น การแสดงความคิดเห็น การออกเสียงประชามติ การขอรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการ การชุมนุม การร้องทุกข์ ส่วนราชการทางอ้อม คือ การเลือกตั้งตัวแทน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ไปทำหน้าที่ในการออกกฎหมายและบริหารประเทศ รูปแบบการจัดแสดง การ์ตูนเคลื่อนไหว Animation แสดงหลักการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการคัดเลือกหัวหน้าห้องคนใหม่ หากเลือกคนไม่ดีเข้าไปเป็นตัวแทนจะทำให้เดือดร้อน ดังนั้น ควรเลือกตั้งตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่แทนตน

สรุป

การเลือกตั้ง คือวิธีการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิของตนในการเลือกตั้งตัวแทนของตัวเองไม่ว่าจะเป็นบุคคลคนเดียวหรือเป็นคณะบุคคลหรือเป็นพรรคการเมือง โดยมีมุ่งหมายจะให้เป็นตัวแทนในภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งในนามของตนเอง เมื่อพิจารณาในมิติทางการเมืองเป็นที่ยอมรับว่าการเมืองการปกครองที่ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งคือการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนได้ใช้มติเสียงข้างมากถ่วงโอนความชอบธรรมไปยังผู้แทนของตนเพื่อใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย แต่การจะพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองตามคำที่ให้ไว้กับประชาชนก็อาจจะต้องคู่กันต่อไปหรือให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ หากทำไม่ได้หรือไม่ได้ทำก็คงเป็นเพียงวาทกรรมหรือข้ออ้างทางการเมืองเพื่อกำดำรงตำแหน่งเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- ดำรงห์ บุรณะนนท์. (2544). *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิกาญจน์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2549). *การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2536). *ปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเจิดอักษร ลักษณะ. (2549). *ประชาธิปไตยในวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่จักษ์.
- ปรีดี พนมยงค์. (2528). *การเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535). *ประชาธิปไตยกับชนชั้นกลาง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์เนศ.
- สมยศ เชื้อไทย และวรพจน์ วิสรุตพิชญ์. (2527). *แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.
- _____. (2527). *แนวคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรุณ ภาณุพงศ์.(2539). *หลักเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนประชาสงเคราะห์.
- Roussillon, H. (1994). *Le conseil constitutionnel* (2nd ed). Paris, Dalloz.